

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia, Komenského 3425/18, 075 42 Trebišov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Obchodnej akadémii v Trebišove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT6
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	28.02.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OA Trebišov, učebňa JAZ 2
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oatv.edu.sk
11. Manažérske zhrnutie <i>Krátka anotácia</i> Cieľom stretnutia pedagogického klubu čitateľskej gramotnosti bola tematika investigatívnych a bulvárnych textov. Členovia klubu na základe teoretických aj praktických vedomostí z oblasti štylistiky (či za použitia alebo vynechania odborného pojmového aparátu štylistiky ako vednej disciplíny) charakterizovali publicistický štýl. Na tomto základe následne opísali základné vlastnosti investigatívneho a bulvárneho textu a ich najzjavnejšie rozdiely. Na základe deduktívnej metódy následne členovia klubu diskutovali o tom, s akými typmi textov sa žiaci a žiačky stretávajú najčastejšie, ktorý typ textu je pre nich primárnym zdrojom informácií. Následne bolo prediskutované, do akej miery dokážu žiaci a žiačky vnímať rozdiely medzi týmito druhmi textov publicistického štýlu a ako ich povedomie o tejto štylistickej oblasti zvýšiť, a to nielen so zámerom zvýšiť ich čitateľskú gramotnosť a obratnosť pri písaní slohových prác, ale aj so zámerom zlepšenia ich práce s informáciami a vyhľadávaním kvalitných informačných zdrojov v dobe hoaxov a dezinformácií. <i>Kľúčové slová</i> dedukcia, štylistika, publicistický štýl, investigatívny text, bulvárny text, práca s informáciami, hoax, deduktívna metóda	

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Základom metodickej diskusie bolo konštatovanie, že aj keď sú žiaci vo svojom bežnom aj študijnom živote obklopení textami a žánrami publicistického štýlu, len malá časť z nich by dokázala daný štýl presne charakterizovať a následne aj odlišiť žánre daného štýlu na základe objektívnosti a odbornosti do ďalších subžánrov. Snažili sme sa vytvoriť stratégiu, vďaka ktorej by sme tieto vedomosti nenútenou formou vkomponovali do viacerých vyučovacích predmetov a vracali sa k nim opakovane, čoho podnetom a dôvodom je ešte stále relatívne nízka úroveň čitateľskej gramotnosti (v porovnaní s inými štátmi EU) a potreba triedenia a rozoznávania pravdivých informácií od tzv. hoaxov alebo fake news. V rámci diskusie sme konštatovali zjavnú koreláciu medzi žánrom publicistického štýlu a mierou pravdivosti a serióznosti ponúkaných informácií, a to na základe porovnania konkrétnych textov z podžánrov investigatívneho a bulvárneho textu. Na základe tohto porovnania sme stanovili základné rozdiely, ktoré by mali byť po jednoduchšej analýze žiakom zjavné, a to konkrétne:

- na základe konkrétnych novín je možné dopredu očakávať, s akým typom textu sa čitateľ stretne (porovnanie obsahu Denníka N a Nového času),
- bulvárny text sa venuje spoločenským témam v zmysle rozoberania životov tzv. celebrit, škandálov, čohokoľvek, čo zaujme čitateľa, zatiaľ čo investigatívny text rozoberá síce rezonujúce témy, no pokúša sa o hlbšiu a objektívnejšiu analýzu problematiky,
- bulvárny text je subjektívnejší, investigatívny objektívnejší,
- obidva žánre sa snažia prispôbiť uhol textu modelovému čitateľovi,
- pri bulvárnych textoch je v rámci nadpisu typickejšia prítomnosť frazeologizmov, zveličení, zvolaní, investigatívne texty sa snažia o racionálnejší tón,
- bulvárnejší text je vo všeobecnosti emotívnejší, investigatívny zas vecnejší,
- po lexikálnej stránke bulvárna tlač používa jednoduchšiu slovnú zásobu, kratšie syntaktické skladby. Investigatívny štýl využíva komplexnejšiu aj lexiku, aj syntaktické skladby,
- pri investigatívnom texte je najzjavnejší hybridný charakter publicistického štýlu - nepatrí ani k odbornému textu, aj keď ide o hlbšiu analýzu tej či onej problematiky, no zároveň to nie je len zážitkové čítanie.

Na základe danej, relatívne skratkovitej analýzy bola otvorená diskusia, ktorej cieľom bola výmena skúseností pedagógov s tým, ako žiaci a žiačky pracujú s rôznymi druhmi textov, vrátane investigatívnych a bulvárnych. Skonštatovali sme, že sa žiaci v prevažnej miere stretávajú skôr s bulvárnym textom, ktorý im často slúži aj ako primárny zdroj informácií, zatiaľ čo investigatívny druh textu vyhľadávajú minimálne. Identifikovali sme najčastejšie zdroje textov, ktoré žiaci využívajú. Na základe zdieľaných poznatkov sme sformovali tieto odporúčania:

- na základe vyššie uvedených charakteristík viesť žiakov k tomu, aby rozoznávali investigatívny a bulvárny text,
- viesť žiakov k tomu, aby si overovali zdroje vlastných informácií,
- viesť žiakov k tomu, aby si vytvárali vnútorný rebríček vierohodnosti médií, na ktorom by investigatívny text stál na vyššej pozícii ako bulvárny.

Súčasťou stretnutia bol aj praktický nácvik toho, ako sa za pomoci vyššej krátkej komparatívnej analýzy investigatívneho a bulvárneho textu v rýchlosti rozlíšiť investigatívny a bulvárny text. Pri tomto nácviku boli využité aj už nadobudnuté vedomosti a stratégie zo stretnutia s problematikou rýchleho čítania. Uvádzame príklady otázok, ktoré je možné položiť v rámci rýchleho určenia, či ide o text investigatívny alebo bulvárny:

- je text ako celok expresívny alebo nociónálny?
- snaží sa o synonymickú zámenu alebo opakovane pracuje s rovnakými lexémami?
- ako zložitú slovnú zásobu text využíva?
- je objektívny alebo subjektívny?
- aká je jeho tematika?

Keďže potreba efektívnej práce s informáciami je čím ďalej, tým zjavnejšia, nácvik rýchleho stylistického rozoznávania konkrétnych typov textov a diskusia o ich relevantnosti ako informačných zdrojov bola prínosná pre všetkých členov klubu, a to bez ohľadu na ich aprobácie či už nadobudnuté osobné skúsenosti.

13. Závěry a odporúčania:

Odporúčania ako pomôcť žiakom charakterizovať, resp. rozlišovať investigatívny a bulvárny text:

- je potrebné si uvedomiť, že žiaci v rámci svojich informačných kanálov uprednostňujú jednoduchosť pred komplexnosťou a obsah pred formou, často ani nerozumejú tomu, prečo je dôležité, akým spôsobom je daný článok napísaný,
- je nevyhnutné najprv žiakom objasniť, prečo by ich štýl čítanej správy mal zaujímať, rovnako aj to, prečo je dôležité, aby si kontrolovali pravdivosť informácií,
- žiakom je potrebné uvádzať konkrétne príklady, nechať ich samých pracovať s textom tak, aby sa dopracovali ku konkrétnym záverom,
- najjednoduchším spôsobom, ako daný výsledok dosiahnuť, je využitie komparatívnej analýzy textov z oboch žánrov,
- je náležité zaistiť, aby táto analýza bola pre žiaka rýchla a nezaťažujúca - založená na jednoduchých otázkach, ktoré by si žiak mohol časom zautomatizovať. Je vhodné zostaviť skupinu pomocných otázok a následne vypracovať ukážkovú analýzu spoločne, pod vedením vyučujúceho,
- možná je aj spätná reflexia - žiaci uvažujú o tom, či ich bežné zdroje informácií sú bulvárneho alebo investigatívneho charakteru a čo ich bežné zdroje informácií napovedajú o ich (dez)informovanosti.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Lea Linerová
15. Dátum	28.02.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
18. Dátum	28.02.2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu